

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28.

A tanító munkája.

Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök beszéde, melyet az Eötvös-alap ünnepi közgyűlésén mondott.

A magyar népiskolának törvényhozási megalkotása — úgy mond — a nemzeti kultúra egyik legnagyobb idealistájának, báró Eötvös Józsefnek nevéhez fűződik s méltán, mert végelemzésben a jó népiskola lesz alapja minden nemzeti kultúrának s bármily magasra emelkedjék is az, valamiféle arányban s egyensúlyban kell állania ragyogó ormának a talapzat méreteivel s biztonságával. De az iskola színvonalát megint a tanítóság helyzete határozza meg s e helyzet alatt értem a tanítóságnak úgy hivatásbeli rátermettségét, kulturális s társadalmi súlyát, mint — még pedig elengedhetetlenül — anyagi helyzetét s megélhetési viszonyait. Épp ezért, ha főbenjáró érdek a tanítóság szellemi szintjének emelése, nem kevésbé fontos anyagi existenciájának biztosítása s cseppet sem ütközöm meg azon, hogy a tanítóság az egyesület keretében Eötvös József báró nevének presztízse alá állította ebbeli gondját s törekvését, hogy e névhez fűzte önszegélyi mozgalmát s az önszegély terén kifejtett tevékenységével is lendíteni akart a saját sorsán, könnyíteni akart megélhetési terhén s elő akarta mozdítani gyermekeinek nevelését. Biztosítom, hogy nem vétett az ideál ellen, mikor azt a reállal egybekapcsolta s azzal megtámasztotta, hiszen a kulturát is az anyagi erő s a lelket is a test hordozza.

E törekvéseket, hál' Istennek, dacára sokféle indolenciának, siker koronázta s meg vagyok győződve, hogy kormány s társadalom ezentúl sem zárkózik majd el e törekvések felkarolása elől, kivált az ily világtörténelmi időkben, midőn be fogják látni, hogy a legközelebbi jövődőség is mily nagy feladatok elé állítja a tanítóságot, ezt az ötven év óta tekintélyben s megbecsülésben megnövekedett, kulturális tényezőt.

Nem akarok jövődömondónak fölcsapni, de annyit konstatalhatok, hogy mindnyájan érezzük, hogy nagy időkben élünk s hogy nagy elváltozásoknak tanúi leszünk, melyekben óriási munka vár minden tényezőre, tehát a tanítóságra is.

Ez elváltozások első sorban érzéseinkben jelentkeznek s gondolom, hogy főleg szociális érzés s a közönség, a testvérülés s embernek emberhez közel való viszonya jut a modern nemzedék öntudatára. Azok, kik a csatatereken együtt küzdenek, kik közt a golyó nem cimek s cimerek szerint, hanem különb-

ség nélkül válogat, kik egymásra szorulnak s a közösért, azé, ami mindnyájunké, harcolnak, bizonyára érzik sok történelmi választófalnak ledőlését s érzékük van az iránt, hogy a haza, a föld, a munka a közös boldogulás föltétele, mely körül szintén ne legyen kiváltság, sem monopolium! Ezeknek az érzéseknek ők a hivatott képviselői, ők ezeknek a nagy «képzőben» képezett tanítói: oklevelükön rajta van nem az állam, hanem az áldozatos hazaszeretnek, saját vérüknek piros pecsétje!

Ez a szociális érzés nem csinál «tabula rasa»-t s nem abban keresendő, hogy az ember szakítson minden tradícióval s új világot akarjon teremteni. A teremtés egyáltalában nem emberi, hanem isteni kategória, mi alatt a mi stílusunk s feladatunk a fejlesztés.

Ugyancsak ez a szociális érzés nem oly egyenlőségről álmodik, mely a strukturát, a szervezetet tagadja s atomizálni akarja a társadalmat. Az atomok sem mind egyenlők; de a szervezetek meg épen differenciálódást s tagozódást föltételeznek. A szervezetben nem az egyenlőség a cél, hanem az egésznek harmoniája s boldogulása.

Szociális érzés tekintetében a magyar népben s a magyar társadalomban az iskolának sok dolga akad majd, mert ugyancsak messze essünk annak belátásától, hogy bár az önzés nagy mozgó hatalom, de annak törvényt a közösség érdeke s harmoniája diktál, messze essünk attól az egyetlen helyes fölfogástól, hogy mindenki a maga helyén az egésznek célját szolgálja s az egésznek ereje s fejlettsége által azután minden egyes ember a maga tehetségeiben s emberségében jobban érvényesüljön.

Ez a szociális megérzés kopog ajtónkon, sőt döngeti kapunkat! Akik a fronton küzdenek, azok ugyancsak átérzik az idők e szükségletét, de ugyanily érzésekre kell ránevelnünk az otthonmaradtakat s e részben mindnyájunknak s bizonyára alapvetően az iskolának is sok dolga akad majd, míg ezeket az érzéseket alátámasztja a kellő értelmi s erkölcsi műveltséggel.

Más érzésekre most ki nem térek, hanem rámutatok másodsorban arra a nagy munkára, mely a háború után a nemzetre vár, még pedig első sorban a gazdasági téren. Termelés, többtermelés, fokozott termelés lesz a jelszó. A küzdő felek ugyanis megtapasztalták a régi Antheus-monda igazságát, hogy az erő a földből való s hogy a nemzet és kenyeré s kenyeret adó földje csodásan s titokzatosan szoros kapcsolatban állnak, megtapasztalták, hogy a föld az erő s élet anyja s hogy a napsugár annak ébresztő

napja. Megtapasztalták, hogy épen Magyarország áldott följé a küzdő, nemzeti erő kikapcsolatlan forrása s hogy itt nép lehet háromszor annyi s hogy megküzd a felvilággal, ha nem csak földre éhes — ez az erénye megvan neki most is — hanem, ha földjét úgy műveli, hogy sokszorosát termeli a mostaninak. Arany kalasz, arany búzaszemek s vasas erő s ellentállási képesség megfelelnek egymásnak! Most e földet a földéhes nép meghintette vérevel is s a vér aran még jobban meg fogja azt becsülni és szeretni.

Bele áll tehát majd a munkába! S erre a munkára szükség is van, nemcsak, hogy a hiányokat pótoljuk, hanem, hogy sebeket, melyeket a háború ütött rajtunk, hegezzük. A háború anyagot pazarolt, a fölösleget elhasznalta, minden rendelkezésre álló készletet elnyelt, az államot szédítő fizetési kötelezettségek elé állította: e hiányokat pótolni, a sebeket hegeszteni, a nemzeti vagyont szaporítani, mindent csak úgy lehet, ha a termelést a végsőkig fokozzuk, ha minden erőnket megtesztjük s Magyarországot első sorban mezőgazdasági terén regeneráljuk. De itt aztan egy nagy nehézségbe ütközünk, melyet csak jó iskola s jó nevelés haríthat el. Azt kérdezhetnők ugyanis méltán: mi lesz akkor a szellemi, az erkölcsi, tehát tulajdonképeni kulturával? Nem nyeli-e el majd akkor a gazdasági érdek a mi összes felsőbb igényeinket. Nem válik-e majd akkor a szegényebb ember géppé s a tehetősebb pénzsákká? Eddig sok tekintetben béres indolenciába merült népünk s ez is baj volt, de nem kívül-e majd meg ezentúl szíve a kegyetlen munkától? Eddig az apátia jegébe tagyott, de jobb lesz-e, ha az önzés a gazdasági vagy tüzet szítjuk fel benne?!

Ime a jövőnek egyik kulturproblémája! A legközelebbi jövőnek iránya bizonyára a többtermelés, a szerzés, a gazdagodás lesz s abban kísért az elanyagiasodás, a Mammonisztelet s az élvezetvágy, ami ugyanesak nem kultura. Itt tehát megint a népiskolának s az ifjúság *emberi, nemzeti s hitvallásosan eszményi* kulturára való nevelésének kell sorompóba lépnie, hogy egy erős Magyarországot állíthassunk a haladás s fejlődés útjaira s ezt első sorban a tanítószágtól várjuk.

Emberi, nemzeti s hitvallásosan eszményi kultura, ez az igazi haladás s e jellegekből egyet sem nélkülözhetünk.

Mi is legyen a kultura, ha nem igazán emberi. Hiszen más kulturát nem ismerünk s épp azért a kulturának a sajátosan emberi jellegeket, tehát az *értelmi, etikai, szellemi érdekeket kell kiemelnie s azokat gyarapítania s kinevelnie.*

E részben a tanítószágtól végzi az alapvető munkát; föltárja a gyermek előtt az «abc» csodavilágát, bevezeti az elemi ismeretekbe, ébreszti benne a lélek nemes, Istent kereső érzéseit. De ezt az emberi kulturát a tanítószágnak nem csak a gyermeknél kell megkezdenie, hanem — sajnos — kulturánk alacsony foka miatt a felnőttek oktatásában is megalapoznia. Hiszen hazánkban ez idő szerint még öt és félmillió a felnőtt analfabéták száma. Csupán Budapesten 59.000. A fekete táblán még mi is ott sötétlünk: ezer ujoncunk közül 220 nem ismeri a betűt. Oroszországban s Olaszországban még több van: de ez nem nagy vigasz. A vigasz itt az, hogy analfabéták tanfolyamai tényleg dolgoznak s a vigaszon kívül még azt a tanulságot szolgáltatják, hogy a legszebb tanítási eredményt a katonai analfabéták tanfolyamai érik el. Ez érlelheti meg az esz-

mét, hogy kívánatos lenne, ha a hadseregben *rendszeres tanítói* állások szervezhetnének s ha a tanítók önkéntes évük leszolgálasanak ideje alatt mint katonatanítók alkalmaztatnának. Ezzel egy csapásra megszűnnék az a keptelen állapot, hogy a tanítási művészetében avatatlan kezek kontárkodnának, ugyanakkor pedig a katonatanító az analfabéták tanítása mellett az írni-olvasni tudók továbbképző tanfolyamát is vezethetné.

Igy a tanítószágtól is az iskolában, mint a hadseregben azokat az értelmi erőket, melyek a népkulturát hordozzák s melyek azután hatalmas lendületet adnának a gazdasági fejlődésnek is.

De az emberi kulturát en a gazdasággal nem azonosítom, hogy ha az egyszerűen nem *nemzeti kultura*. Eötvös József báró «A XIX. század uralkodó eszméi»-ben ugyanannak a nevetének ad kifejezést, hogy a nemzetiségi törekvések csökkenőben vannak s hogy a nemzetiségi különbségek idek jártával majd csak elsimulnak. Az ő nemes idealizmusában azt gondolta, hogy az európai haladás egy közös, egységes keresztény civilizáció fele tart. Mindenesetre igaz, hogy a kulturnemzetek közeledni fognak egymáshoz, anélkül azonban, hogy nemzeti kulturájukon túladnának. A faji egyenlőség ugyanis éppoly természetes adat, mint maga az egyed s ahogy vannak emberek, úgy vannak más és más emberek, vannak németek, franciák, magyarok, angolok. Ahogy egyedeknek születünk, úgy születünk magyaroknak, beleszületünk egy sajátos nemzeti világba, mely sajátosan színes, sajátosan csengő, melynek sajátos jellege, nyelve és szelleme van. Erős magyarság — ez lesz az iskola elve — de azzal a kulturális megértéssel, hogy amit magunk számára követelünk, azt másoktól meg nem tagadjuk s kulturális törekvésünk épen abban virágozik ki, hogy a nemzeteket föntartani, de ugyanakkor összekapcsolni is akarjuk.

Különben is a kultura nem akarhat értékeket megsemmisíteni, hanem föladata azokat gyarapítani. A magyarnak is tudományal és művészettel s más intézményekkel fölerő kincse épen saját nemzeti léte, hagyományai a faji jellege. Teljesen hibás volna a kultura fogalmát úgy meghatározni, hogy azt nemzetellenek vagy kozmopolitának kezeljük s ezért az abstrakcióert a magyarságot feladjuk. Mi a faji, ősi alapokat biztosítani s a nemzeti sajátosságok kiművelésével magát a kulturát s annak szingazságát gyarapítani akarjuk.

Végül mi hitvallásosan eszményi kulturán dolgozunk, mely mindazt, ami szép es jó, amiben hiszünk s ami fele tartunk, nem fogalomnak, hanem reális ideálnak tartja, kulturán dolgozunk, mely szembe kapcsolja a lelkeket s a világot. Mi oly népert hevülünk, mely gyakorlati s idealista is. Mi oly nepet szeretnénk nevelni, mely megállja a helyét a gazdasági és igazi versenyben, de amely ugyanakkor az élet értékeit s annak súlypontját önmagában, lelki tartalmában hordozza. Ezt gazdasági rákpesítéssel s csak gazdagodással el nem erjük. Sot a gazdasági munka s a gazdagodás csak akkor lesz jól beállítva az ember világába, ha az embert némileg kiemeli a világból, ha igazán úrrá s fölénnyessé teszi. Mit ér a kultura, bármily gazdag s ragyogó is az, ha az ember annak teherhordó és kedvetlen szolgálja? Mit ér a kultura, ha a felső tízezer urasága népek rabszolgaságán épül fel, még ha az a nép írni-olvasni is tud, még ha annak a népnek bizonyos polgári s politikai jogai is vannak? Mi Széchenyi István grófnak fölhívását, azt, hogy «gazdagodjatok» soha nem akarnók érvényesíteni, úgy hogy az lelki

eldurválással, kufár, önző szellemmel, kedélyi ridegséggel párosodjék s tudjuk, hogy ő is a gazdasági haladást mindig egybefűzte a szellemi világ szintjének emelkedésével s irtózott attól, hogy nemzetének szívét-lelkét vásárra vigye s hitét s erkölcsét aranyért becsesélje.

Az eszményi irányzatnak, a kedélyi műveltségnek, a hitnek s vallásnak az a hangoztatása nem érinthet senkit idegenszerűen még a világháború brutálitásai közt sem. Sőt épen most nem; hiszen azt kell mondanom, hogy az erőszak e rettenetes korszakában az ember szinte ráébredt örök igényeire s igaz, sajátos természetének fölismerésére s protestál az ellen, hogy mikor embert öl, mikor milliók vérént ontja, akkor eszményi világától elpártol. Bámulattal kell észrevennünk, hogy a világháború is eszményekért folyik s hogy ellenség s jóbarát egyaránt azt hirdeti, hogy erkölcsi javakért, jogért, igazságért s szabadságért küzd. Mindenetre vigasztaló tünet s becsületére válik az emberiségnek, hogy e rettenetes hatalmi mérkőzésben is nyíltan vallja, hogy a felsőbbért, az ideálért hozza áldozatait. Tudjuk, hogy

ebben sok az önámítás, hazugság és farizeizmus; de mi, kik vért nem ontunk, kiknek másnak pénze s földje nem kell, kik a jót, amink van, ingyen adjuk, a farizeizmustól távol állunk; mi, kik senki lelkét sem akarjuk elrabolni, hanem ellenkezőleg gazdagítani s azt hittel, reménnyel s bizalommal eltölteni: mi a kulturát a lélekben keressük s hisszük, hogy semmiféle kulturával sem lehet pótolni azt, amit Jézus a gyermekekről mond, hogy «ilyeneké a mennyek országa». Az igazi kulturideál: jólét körülöttünk s műveltség s mennyország bennünk!

Neveljen a magyar tanítóóság nemzedéket, mely dolgos, fegyelmezett s takarékos, mely igazán emberi, nemzedéket, mely eszével, energiájával, kezével terem egy erős Magyarországot, mely jó hazafi s nemzedéket, mely magában hordozza a mennyországot! Az ilyen tanítóóság eszményi alapon áll s munkája bizonyára kivívja magának a társadalom nagyrabecsülését s elismerését s biztosítja magának gazdasági boldogulását is. Kísérje e tekintetben is sok szimpátia s áldozatkészség az Eötvös-alap öngyelző törekvéseit!

ÓDA A JÖVENDŐHÖZ.*

Báró Eötvös József emléke. — Irta: Tuba Károly.

Ha mindazt most szavakba róni
tudnám:
A látást, érzést, mi lelkem ablakán
Beszűrődik, amint a borzalmaknak
Véres idején
A gondolatok szárnyán vágatok!

Ó, rémes idők, ó, véres napok!
... Miként ha búgna, mintha zengene
A hős időknek harcosszelleme,
Valami rég várt ígérő csoda,
Nemzetébresztő tüzes harsona,
Valami régi... régi hangszer lelke.
Ami vérünket tettekre tüzelte
S a hamu alatt szunnyadó harag
Fenséges vihart zúdított, kavart:
A félnépek dacos bátrakká lettek
A pihent kaszák kiegyenesedtek,
A bilincsekből kardok verődtek,
Halálos-kedvű daliák nőttek
S a vörvóknak, bilincsbeverőknek
Csontszáradt rút testébe cikázta
Dühét a magyar rögnék minden átkal!

Az emlékek ma vissza-visszajárnak
Megölt igazság szent tanuságának
S ébresztik bennünk a szilaj tusát,
Merész daloknak zengő ritmusát.
Amit a gázság elnémitott — akkor!
S csak gyűltek ránk kesergő napok,
évek,

De akaratban nem maradtunk vének!
Mikor, hogy multunk ne legyen
szegény:
Testet öltött a testetlen remény:
Te jöttél közénk nagyszívű jövevény!
Halálban élő bölcs nagy Eötvösünk,
Akihez, ime, hódolva jövünk,
Te tiszta, ősi, alkotó erő,
Szabad hazáért, népért lüktető
Agyadban izzott, forrt a gondolat:
Legyen mindenki művelt és szabad!

Termékenyítőn lelkét lengje be
Az új korszaknak újult szelleme...

S hogy épült már a gyönyörű világ:
Négy tájnak ökle a szívünkbe vág,
Rút rablócsorda orvul ránk csapott —
De megállítottuk égen a napot!
Im négy tájnak zúg szipolyos dühe,
Föllobbant hírünk lappangó tüze,
Vad kaoszában a világzivatarnak:
A magyar tüzek föl az égig csapnak!
Szívünk acél lett a harcosszelleme:
Magyar hadakkal jár az Isten,
Haragja bennünk azokra lázadott,
Kik meggyalázták ezt a századot!
Kigyúl a szívünk, lángol az agyunk,
Mi hamu-lelkek többé nem vagyunk!
A vágyunk már nem holtta-bénelás,
Jövendők fölött csöndes zokogás,
A csillagunkat fölűztük az égre,
Hogy öt világgrész tudja, lássa, nézze:
Nem virradhat ránk rút, förtelmes
holnap,

Új napot fölénk hőseink csiholnak,
Kiknek véréből jövendőt vetünk —
Az ő haláluk, a mi életünk,
Az álmilátó, drága magyar élet.
Megújhdások termő tüze éget,
Tisztító lángja sarkal, kerget, úz:
Élni akar az új Prometeusz! —
Megnőttek lelkünk nyesett szárnyai,
De merünk-e majd véle szállani?
Szállni, repülni büszkén, szabadon,
Mint az igazság, erő, hatalom,
Soha többé, mint tépődő magyar!
De szabad ember, ember és magyar!

Be jó is most magyarnak lenni,¹
Reménnyel, hittel jövöbe menni,²
Menni, cipelni tenger ideált,³
S várni cikázó felhők futását,
Vérnek és könynek jajos mulását;

Várni, hogy vesszen zivatar, orkán
Örömtűz gyűljön Kárpátok ormán,
Derű a gyászos sikátorokban,
Örömsikoly a síró torokban:
Várni, hogy a ma szörnyű viharából
Valami csodás üstökös kilángol,
Valami rejtett, szokatlan, merész,
Mit sejt a szív csak és nem ér fel ész:
Valami új fényesség kellene,
Magyar akarás élő szelleme,
Magyar vágyaknak szólója, bölcese,
Ki álmainkat életre költse,
Bősséggel, mit a jövendő kínál:
Magyar jövendő s a magyar király!

Be jó is volna összegyűjteni:
Amennyi szív van s amennyi öröm,
Amennyi bánat és amennyi köny,
Amennyi vágy él és amennyi dal,
Amennyi lélek ujhodni akar,
Ragyogni megértő fényességben
S egyetlen, forró, szent ölelésben
Volna a földnek gyöngye, éke:
A legszebb virág: a Béke!

Be jó is volna, ami lelket ad:
Csinálni szent világharmóniát,
S ebben az üde, friss békecsendben
Veled indulni, ó, tiszta szellem:
Halálban élő bölcs, nagy Eötvösünk,
Akihez, ime, hódolva jövünk,
Nemesnek, szépnek alkotó bölcese,
Ki lelkünket, hogy dúsan betöltse:
Eszmék honába szárnyalt álmainkért,
Kincseket hozott nekünk a nincsert,
Hogy akarjunk, tudjunk tündökölni,
Szikrázó lelket, agyat örökölni,
Kapni világotberöppenő szárnyat
És megálmodni keleti dombokat,
Hirdetni hitül, hogy a hitünk éljen,
Diadalt venni minden sötétségben;

* Előadta szerző az Akadémián február hó 2-án rendezett emlékünnepen.

Tudni, hogy szárnyunk hiába nem
nőtt!
Hinni az áldott, megváltó jövendőt,
Hinni hitvél, hinni boldogan,
Hogy a Te álmod mégis megfogon,
Eszméid, álmod, testet öltének:
Egy új világ támad az ő felett!
Egy boldogabb, egy békés, gazdag,
másik,
Ahol a hős már vassal nem esatázik,
Ahol a csiszolt lélek tündöklől,
Titkokat fejt és babonákat öl
S a jog, az igazság többé nem — ököl!
Ahol a bűnök maglyája rakva,
Hogy hamvadjon el a multak salakja
S mint élő esoda álljon a glóriás,
Hatalmas, edzett nemzet-óriás:

A Te hazád, a Te országod,
Tudásban épült, gazdag, áldott,
Örökéletű szép Magyarország!
Hol a teremtő szív, az ész, a kar
Világot bölcsen átfogó magyar,
Magyar, az eszmékszent Nébo hegyén,
Magyar és első a munka versenyén,
Ahol az élet mint izzó katlan,
Kavarog, tombol, forr, szakadatlan,
Vajudik, készül egyre tüzezebben,
Humuszos földön, szurtos műhelyek-
ben
S a gond, a nyomor többé sohse jár:
Aranyesőt hullat a föld, a gyár!
Ezer alakban egyetlen cél buzog —
S az új megváltók, élő Krisztusok
Agyában titkon, halkán, egyszerre

Formálódik és épül az Eszme,
A nagy gondolat, az ősi álom:
Elsők legyünk az egész világon!
Ahogy akartad, ahogy Te hitted,
Mikor lelked eszmék honába vitted
S fürkészted titkát magunkért, ér-
tünk...
Vérünk árán, ó, bölcs, ma megértünk!
Ó, Veled van csak meglátó szemünk!
Jer nagy lelkeddel, mi Veled megyünk
Büszkén, szabadon, mint a fecske, sas,
Utunk a fényes, tündöklő magas,
Ahoval szállni Tőled megtanultunk.

Szebb lesz a jövőnk, mint a multunk!

A pap és tanító.

Mily szépen megfértek ők és mily közel vannak egymáshoz e cimbén. Csak két betű fér közéjük, de ezek is csak azért, hogy jobban összekössék őket.

Sok helyen azonban mily távol vannak ők egymástól. Ott, ahol közel vannak egymáshoz, zajtalanul munkálkodhatnak; ott istenfélő, jámbor, dolgos, hazaszerető és embertársaikat tisztelő emberek veszik őket körül; boldogság és megelégedés hajlékaiban laknak.

Ott azonban, hol távol vannak egymástól, zajtalanul már csak azért sem munkálkodhatnak, mert a távolság miatt sem ők, sem a környezetük nem vennék észre a közös munkát, ha azt csendesen zajtalanul végeznék s hogy környezetük előtt egyik is, másik is derekabb munkásnak tűnjék fel, hangosan közelednek egymásfelé saját dicséreteikkel avagy egymás hibáival. Ilyen munkálkodás mellett miért jön panasz ajkatokra, hogy istentagadó, durva, dologtalan, hazafiatlan és embertársaikat gyűlölő, boldogtalanság és elégedetlenség hajlékában lakó emberek között kell élnetek?

Nem önkezetekkel ültették és ápolták e tövises gazokat magatok körül, mely most tég és szagot benneteket?

Ti, kik annyira eltávolodtatok egymástól, hogy egymásnak fényét is árnyéknak látjátok, jöjjetek Boldogházára és nézzétek, mily békességes szeretettel megy itt a pap és tanító mindennap a kissé távollevő istenházába. Mily édesen hangzik ott a jámbor hívők fülébe: Dominus vobiscum! Et cum spiritu tuo! Nézzétek, mily épülve hagyják el a jámborok az Isten házat és gyönyörködnek, hogy a pap és tanító testben és lélekben ismét együtt van az uton. Egész nap hányszor gondolnak egymásra, azt csak az Isten tudja. Napi munkájuk után fölkeresik este egymást. Megbeszélnek a napi munkát és letörlik egymás verejtékes homlokát. Erősítik az elismeréssel egymást, megbeszélnek a jövő teendőket, gazdálkodnak, mulattatják egymást és boldogan nyújtanak egymásnak kezet, mert e napot is egymás és embertársaik boldogításában töltötték.

Nincs tövis útjaikon, csak virágok nyillanak.

Ime néhány szál: Mi járatan van János gazda? A községi képviselők küldötték, hogy kit válasszunk jegyzőnek, mert ezt maguk, már mint a főúr és kántor úr jobban tudják, hogy ki lenne a legjobb. Még most sem fogadtak kovácsot bíró gazda? Nem kántor úr kérem, mert eddig csak olyan temp-

lomkerülők jelentkeztek és ilyenekkel nem akarjuk elcsufítani a falut. Elfogadom a gabonacséplésüket, csak azt állapítsák meg, hogy milyen sorrendben végezzem. Ejnye gépész úr — mondja Péter gazda, hát nem tudja mi a becsület? Először a főúrt, azután a kántor úrt, azután sorba ahogy jön a mienket. Mivel nagy drágaság van és különben is megérdemli, azért míg köztünk működik, évente 200 korona személyi pótlékot szavazunk meg kántor úrnak. Ha főúr szükségesnek látja a parochiakérisztus javítását, amint tetszik, úgy csináltassa meg, a költségeket szívesen fizetjük.

Több koszorúra való virágot tudnék kedves sorsostársaim elétek tenni, mely virágok onnan fakadtak, hogy itt a pap és tanító egy szív és lélek. Dorogháza.

Bobek László.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Az Egeri Népkönyvtár háborús füzetjei annyira kárpok voltak mindenfelé, hogy némelyik füzet első kiadása alig pár hónap alatt teljesen elfogyott. Most jelent meg aztán új kiadásban az a rendkívül szép és kedves háborús történet, amelyet *Kriston Endre: A kesergők leckéje* címen írt (ára 20 fillér), továbbá *Mikes Lajosnak: Vigasztaló Fájdalmas Szűz* című (ára 30 fillér), sok-sok értékes vallásos vigasztalást nyújtó dolgozata. A háború csapásaival sújtottaknak alig is ajánlhat érdekesebb, hasznosabb olvasmányokat. Az izléses díszel kiállított könyvecskék most már ismét kaphatók *Egerben, az érseki liceumi nyomdában*, tömeges rendelésnél 20% árkedvezménnyel.

HIREK.

A hadi árvákért. Nincs szebb, nincs magasztosabb hazafiúi cselekedet, mint a hadi rokkantak és árvák gyámoltása. Lapunk már a mult évben részletesen kifejtette azokat a szempontokat, amelyek szerint a hadiárvák gondozása országosan szervezendő volna és mindenkor napirenden tartjuk az árvák ügyének kérdését és örömmel számolunk be azon nemes cselekedetekről, amiket hazánk jótékony szívei a hadiárvákért tesznek. Ujabbán *dr. Fetser Antal* győri püspök és *Battyányi Lajos* nyitrai püspök adományoztak a hadiárvák javára nagyobb összeget és *Szűry József* udvari tanácsos, lapszerkesztő, hősi halált halt Károly fia emlékére szintén nagyobb

összegű
A hadi
a nemze
osztatla
Eötvö
Tanítók
zsef bá
kegyele
mányos
Ottokár
beszéde
lódó ün
ség vet
A himn
dr. elnö
püspök
Lelke
a maga
lan tets
szónokr
Ezután
«Bücsu
tanító
ez alka
neplő
költő e
zását. A
dött.
Halál
tanítón
18-án 2
vétele
létre sze
nak bes

A gy
állásra p
Tanítón
szék.

Szun
mondás
lásra pál
lakkér é
lalandó,
kath. isk

A ma
állomásr
konyha,
szántófő
dorongfa
Tanítási
tály veze
istentisz
lasztás f
ler Pál

Az il
Két szob
mérő ro
ronáért,
ruár 16.
vények
plébános

összegű alapítványt tett a hadiárvák neveltetésére. A hadiárvák a nemzet árvái, akik értük áldoznak, a nemzetnek juttatnak áldozatot és méltók a nemzet osztatlan halájjára.

Eötvös József báró emlékünnepe. A *Magyarországi Tanítók Eötvös-alapja* február hó 2-án, Eötvös József báró halálának évfordulóján, d. e. 11 órákor kegyeletes emlékünnepet rendezett a Magyar Tudományos Akadémia heti üléstermében. *Prohászka Ottokár* püspök mondotta ez alkalommal az ünnepi beszédet. A tanítóknak ezen évről-évre megismétlődő ünnepén az idén is nagyszámú és díszes közönség vett részt, mely a természet zsufolóságát megtöltötte. A himnusszal kezdődött az ünnepség. *Bárczy István* dr. elnök megnyitó beszéde után *Prohászka Ottokár* püspök emelkedett szólásra.

Lelek tapssal és éljenzéssel fogadta a közönség a magasan szárnyaló beszédet. A jelenlévők osztatlan tetszése kísérte az elnök szavait, midőn az ünnepi szónoknak hálás érzülettel köszönetet mondott. Ezután a Budapesti Lyra daloskör *Varga József* «Búcsu»-ját énekelte el. Majd *Tuba Károly* fővárosi tanító lépett a szónoki emelvényre s elszavalta ez alkalomra írt hatásos költeményét. Az ünnepelő közönség nagy lelkesedéssel fogadta a költő emelkedett lelkének gyönyörű megnyilatkozását. Az emlékünnepe a szózat élénklésével végződött.

Halálozás. Etédi *Angyalossy Irma* ecsédi róm. kath. tanítónő a Mária-kongregáció tagja, f. év január hó 18-án 23-ik évében a halotti szentségek ájtatos felvétele után, tanítói működésének 3-ik évében jobblétre szenderült. Drága halottunk földi maradványának beszentelése Ecséden, a gyászházban f. hó 19-én,

temetése pedig Egerben a fájdalmas Szüzzöl nevezett sírkertben 20-án d. u. 3 órákor történt nagy részvét mellett. Az ő. v. f. n.!

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEL.

Sz. J. Megtesszük készséggel. — **L. K.** Feleltünk. — **H. F. I.** A kivetés tévedésen alapszik. Intézzék a helyesbítésért külön indokolt folyamodást a vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz az illetékes *egyházi főtanfelügyelőség útján*. Ha azonnal így jár el az iskolaszéki elnök úr, már rég megkapta volna a döntést. A kir. tanfelügyelőség válaszára 1/2 éve várnak; miért nem sürgetik meg a választ. Az ügyet hivatalból intézik el. 2. Az arcképes igazolvány érvényesítését szintén sürgessék hivatalos megkeresés útján. — «**Távozó**». Az osztozkodásról a Rendtartási szabályzat intézkedik. Ezt kövessék. Egy hónapra 1/12 rész illeti meg. — **Sz. L.** Feleltünk. — **G. K.** Levéllapon feleltünk. — **S. F.** A segély megilleti. Kérelmezze a kegyes tanítórend rendi főnökségétől mint iskolafenntartótól. Hivatkozzék az illetékes egyházi főhatóságnak erre vonatkozó rendelkezésére. — **Sz. V.** Miniszteri rendeletet az említett ügyre nézve ismerék, de hogy a közigazgatási bíróságnak is volna ily tárgyú döntése, arról nem tudok. Ha kellő tájékozódást nyertünk, a választ levélben megkapja. — **P. S. 1.** Levélét áttettük a kiadóhivatalhoz. 2. A nem kath. vallású birtokok csak a kegyuri kötelezettségeket látja el. Ha díjlevele megadja a jogot arra, hogy a zsellérektől 12 1/2 kg. buzát, vagy annak piaci értékét igényelheti, akkor közigazgatási uton érvényesítse követelését. — **B. J. 1.** A törvény úgy írja elő, hogy aug. 1-től esedékes. 2. Csak a díjlevél előírása lehet irányadó. — **D. M. 1.** A III—IV. éves magántanuló gyakorlatot kell, hogy igazoljon. 2. Egy évi időközökben vizsgázhatik. Rendelje meg a képzők képesítővizsgálati szabályzatát, abban mindenre kiterjedő részletes utasítást nyer.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK.

A pályázati hirdetéseknel minden szó egyszeri közlési díja 6 fillér.

Esztergomi érseki megye.

A **györmölyi** róm. kath. iskolaszék helyettesítői állásra pályázatot hirdet. Fizetése havi 140 kor. és lakás. Tanítónők is pályázhatnak. Határidő *febr. 17. Az iskolaszék.* 112 1—1

Szunyogdi (Pozsonym.) posta Pozsonypüspöki. Lemondás folytán megüresedett második rendes tanítói állásra pályázat hirdettetik *febr. 18-ig.* Törvényes lakás, illetve lakbér és törvényes fizetés. Állás február 25-én elfoglalandó, népfelkelő másik tanerő is helyettesítendő. *Róm. kath. iskolaszék.* 116 1—1

A **magyarfalvai** (Pozsonym.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Javadalmazása: két szoba, konyha, fakamra, ól és konyhakert. Községtől 1000 kor., szántóföld 100 kor., párbér 90 kor., stóla 400 kor., 8 ürm. dorongfa és 50 db köteg rőzse, a többi államsegély. Tanítási nyelv magyar-tót. Kötelessége: egy vegyes osztály vezetése, ismétlősök díjtalan tanítása és az összes istentiszteleteknél való kántori teendők elvégzése. Választás *febr. 19.* Vasúti állomás helyben. Kérvények *Knöpfler Pál* plébánoshoz küldendők. 123 1—1

Az **ilinyi** róm. kath. kántortanítói állás betöltendő. Két szoba, konyha, kamra, istálló, ól, párbér 11 pozsonyi mérő rozs, 4 ól fa, stóla 10 kor., földek kiadva 294 koronáért, államsegély 849 korona. Pályázati határidő *február 16.* Férfi és nőtanítók egyaránt pályázhatnak. Kérvények Nőgrádmarczalba u. p. Szűgy, *Krajcsir István* plébános, iskolaszéki elnökhöz küldendők. 126 1—1

A **zsitvabesenyői** (Barsm.) róm. kath. iskolaszék osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Törvényes fizetés államsegéllyel. 160 kor. lakbér. Butorozott szoba. A háború alatt a kántort helyettesíti. Orgonálni kell tudni. Stólaris jövedelem. Tanítónők is pályázhatnak. Pályázni lehet *febr. 20-ig.* 125 1—1

Barsbesei róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása nyolc m. hold szántóföld jelenleg bérben (a bérlet ez évben lejár) és a törvényszerű államsegély. Pályázhatnak tanítónők is, de ezek csakis ideiglenes minőségben a háború végéig lesznek megválasztva. Pályázó tanítónők között előnyük lesz azoknak, kik kántori teendőkhez értenek, de ilyenek hiján mások is megválaszthatók. Kosztolást a faluban nem lehet kapni. Pályázni lehet *március 15-ig Plébánia.* 134 1—1

Egri érseki megye.

Ecséden (Hevesm.) róm. kath. tanítónői állásra *febr. 23-ig* pályázatot hirdetünk. Javadalmazás: a szolgálati éveknél megfelelő törvényes fizetés, államsegéllyel kiegészítve és természetbeni lakás. Kötelessége a kijelölt osztályt és női kézimunkát tanítani. *Iskolaszék.* 133 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

A **garamsálfalvai** (Zólyomm.) róm. kath. iskolához a folyó tanévre helyettesítő tanító avagy tanítónő kerestetik. Fizetése havi 80 korona és lakás. Határidő *febr. 18.* *Zsembery József* iskolaszéki elnök, Szelcse, up. Besztercebánya. 111 1—1

A kordéházai (Zolyomm.) róm. kath. iskolaszék a folyó tanévre helyettes tanítót keres. Fizetése havi 80 korona és lakás. Jelentkezhetnek tanítók, tanítónők, óvónők, képezdei tanfolyamot sikerrel végzett tanítójelöltek, Tajó, *Majerszky Ede* plébánosnál e hirdetés megjelenése után egy héten belül. 108 1—1

Kányahegyi (v. á. Nadasér, Nyitram) nyugdíjazás folytán megüresedett róm. kath. tanítói állásra febr. hó 25-ig pályázat hirdettek. Javadalma középszénpénz hitközségtől 100 kor., a többi államsegély; természetben 2 szoba, konyha, folyosó, kamra, pince s mellékhelyiségekben álló tágas, világos és száraz lakás (hasonló tanyteremmel) és kertiletmény. Tannyelv magyar, tót nyelv ismerete előnyös. Köteles mindennapi és ismétlő iskolát vezetni. Fenyvesekkel borított, tiszta levegőjű és regényes vidék keresőinek e nyugalmas hely valóban megfelel. A megválasztottnak utazási költség címén 25 kor. térítetik meg. Választás febr. 26. Kérvények iskolaszéki elnöknek, Bajmóczlázán p. Nadasér, küldendők. 122 1—1

Csanádi egyházmegye.

A gézafalvai (Temesm.) róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazás a szolgálati éveknél megfelelő törvényes fizetés államsegéllyel kiegészítve. Mellékjövedelem és köteleességek a díjlelvében. Tanítási nyelv német, magyar. Az állás azonnal elfoglalandó. *Iskolaszék.* 73 2—2

Győri püspöki megye.

A zárányi kántortanítói állásra pályázatot hirdetek. Jövedelme: 1200 kor., 4 1/2 kat. hold szántó, közös erdőből 2 résznyi illeték és lakás. Azonfelül kántori díjak. Határidő 1917. márcz. 20. Az állás azonnal elfoglalandó. *Varga István* iskolaszéki elnök. 82 2—3

A levéllői (Moson m.) róm. kath. osztatlan népiskolánál kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma a hitközségtől 652 kor., 10 urb. hold rendes szántóföld és 3 hold uradalmi grátiale, fűtés és iskolatisztogatási általány, alapítványokból 16 kor., 700 lélek után előforduló stóla. Szép lakás a szükséges mellékhelyiségekkel. Az állás azonnal elfoglalandó. A német nyelv tudása okvetlenül szükséges. Kérvények febr. 15-ig a róm. kath. plébániahivatalhoz küldendők. 103 2—2

A csornai kath. egyházközség helyettes keres. Fizetése havi 80 kor., lakáspénz havi 30 korona. 137 1—1

Kalocsai érseki megye.

Nyugdíjba készülő kántortanító helyébe helyettes keresünk. Fizetése havi 100 kor., lakás, fűtés és stóla. Nők is pályázhatnak. *Iskolaszék.* Réms. (Bácsm.) 115 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Békés községhez tartozó Tarhos pusztai osztatlan egyes elemi iskolához helyettes tanítót, esetleg tanítónőt keresek. Díjazása havi 150 kor., butorozott szoba fűtés-sel és lehetőség szerint világítással is. Állás febr. 15-én elfoglalandó. *Barabás György* plébános. 124 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Dombelvei (Trencsénm.) kántortanítói állásra pályázat hirdettek febr. 18-ig. 1200 korona készfizetés meg átlag 1000 kor. kántori melékes. Két szobás lakás, konyha, éléskamra, pince és melléképületek. Két hold szántóföld, hozzá kert és legelő. Tót nyelv ismerete szükséges. Választás febr. 22-én délelőtt 11 órakor próba ének-organálással. Személyes megjelenés nem díjazatik. Nők is pályázhatnak. *R. kath. iskolaszék.* 87 2—3

Pécsi egyházmegye.

A bogdásai (Baranyam.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetünk. Javadalma: 1140 K 49 fill. középszénpénz, az ingatlanok után 733 K 04 fill.; terménybeli járandóság 452 K, be nem számítható járuléka 240 K., összesen 2565 K 53 fill. A terménybeli járandóságokból úgy a ft. Székeskáptalanra, valamint a hitközségre első rész középszénpénzre van megváltva. A felsorolt javadal-

makból 1565 K 95 fill. tisztán tanítói és tisztán kántori 759 K 58 fill. Négy szobából, konyhából, kamrából és szükséges melléképületekből álló lakás. A már kimutatott terménybeli járandóságból failletmény: házhoz szállított 44 m³ kemény hasábtüzifa. A fát a ft. Székeskáptalan természetben szolgáltatja ki, amelyből a tanító 16 m³ saját költségén vágat és hordat be. A kántortanító köteleességei a püspöki rendszabályokban vannak előírva s díjlelvében is kifejezésre jutnak. Tan- és templomnyelv magyar. Pályázati határidő febr. hó 25. A választás febr. hó 26-án történik. Személyes megjelenés kötelező, az iskolaszék utiköltséget nem térít meg. Az állás azonnal elfoglalandó. Pályázati szabályszerűen felszerelt kérvények Bogdására a plébánia hivatal címére küldendők. *Róm. k. iskolaszék.* 119 1—1

A horváthertelendi (Baranyam.) róm. kath. iskola gondnoksága a kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: a hitközségtől 600 kor., 1500 □-öl beltelek, lakás melléképületekkel, a kezdő fizetési osztályban 600 kor. államsegély. Nők is pályázhatnak. Államsegély kérséséhez szükséges okmányokkal felszerelt folyamodványok febr. 14-ig az ibafai plébánia címére küldendők. 117 1—1

A kisujbányai róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma: két szoba, konyha, gazdasági melléképületek, kert. Hitközségtől középszénpénz 200 kor., természetben 32 p. mérő rozs, értékelve 192 kor., 1 kat. hold és 134 négyszögöl szántóföld, értékelve 1667 kor., 362 négyszögöl rét, értékelve 914 kor., ezen szántóföld és rét évi 60 koronáért még egy évig hasznos-bérben van. Földmunkálás természetben, értékelve 4 kor. Községtől ismétlősök oktatásáért 40 kor. Püspöki kegyuradalomtól középszénpénz 9240 kor., borválság 2260 kor., természetben 20 köbméter kemény hasábfát a kántortanító kizárólagos használatára, értékelve 80 kor., 4 hold erdei rét, értékelve 20 kor. Stóla 5 kor. értékelve. Törvényes fizetékiegészítés államsegélyből, mely kezdőfizetésben 518 kor. Megválasztott tartozik a püspökszent-lászlói róm. kath. hitközségben más törvényes intézkedésig az összes kántori teendőket végezni, miért az esetről esetre kiszabott stólán kiül a kegyuradalomtól évi 200 kor. honoráriumot kap. Köteleessége díjlelvé szerint. Kántorságban jártasság és az iskolaszék kívánsága folytán önköltségen személnes megjel. és kívánatik. a helyi körülmények miatt nős és németül beszélő tanító előnyben részesül. Kántorságban jártas tanítónő is pályázhat. Megválasztottnak utazási és szállítási költségeit a hitközség fedezi. Hiteles okmányokkal felszerelt kérvények febr. 24-ig plébániahivatalnak Püspökszent-lászlóra, Baranya m., u. p. Hosszúhetény küldendők. Állás azonnal elfoglalandó. 131 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Gróf Zichy Ráfél ur ömeltósága által fenntartott Felsőiregh (Tolnam) községhez tartozó Muth pusztai róm. kath. jellegű urad. iskolánál a tanítói állás lemondás folytán megüresedett. Javadalmazás: az 1913. évi XVI. t. c. értelmében járó tanítói fizetés, szabad lakással, 4 m. tűzifa és 12 q. köszén. Pályázhatnak róm. kath. okl. tanítónők. Kérvények Gróf Zichy Ráfél központi irodája címére Sárszentmihályra (Fejérm.) küldendők. 45 3—3

Gróf Zichy Ráfél ur ömeltósága által fenntartott Káloz (Fejérm.) községhez tartozó Ódön pusztai róm. kath. jellegű urad. iskolánál a tanítói állás lemondás folytán megüresedett. Javadalmazás: az 1913. évi XVI. t. c. értelmében járó tanítói fizetés, szabad lakással, 4 m. tűzifa és 12 q. köszén. Pályázhatnak róm. kath. okl. tanítónők. Kérvények Gróf Zichy Ráfél központi irodája címére Sárszentmihályra (Fejérm.) küldendők. 44 3—3

Káloz (Fejérm.) községhez tartozó Nagyhörccsök pusztai róm. kath. jellegű uradalmi, osztatlan, elemi iskolához helyettes tanítót vagy tanítónőt keresünk. Díjazás havi 100 kor., butorozott szoba, fűtés, világítás. Kérvények Gazdasági Jóságintézettséghez Nagyhörccsök, u. p. Sár-bogárd, (Fejérm.) küldendők. 130 1—2

Vita
nő vagy
des laká
lező P

A z
pályáza
lásra. J
illetm
vek gon
bérelt
ismeret
küld-n

Az
pályáza
merete

Rab
atlan é
pályáza
ismeret

Szi
pályáza
az iskol
rete me

A d
állásra
dalma:
tüzifa b
kor., ke
Nők pá
Gyula
küldend

A k
tes oszt
hirdet
Fizetése
tizenkét
kertillet
segély e
szükség
lességei
lasztás
elnök.
lendva.

A k
tes oszt
hirdet.
Tovább
lítva, an
pénzben
tori te-
tosan e
és élvez
levél sz
hó 4-én
szentmi

A n
tanítói
új lakás
nülök sz

A

S

Szepesi püspöki megye.

Vitanova hitközség (Árvában, vasutttól 3 km.) II. kath. nő vagy férfi tanítót keres. Fizetése 1200 kor. fix, rendszeres lakás, kerttel. Hittanoktatás és tót nyelv ismerete kötelező. Pályázati határidő febr. 15. *Iskolaszék.* 120 1—1

A zárvai róm. kath. iskolaszék (Árvában) febr. 14-ig pályázatot hirdet Zázriva-Rásztoky völgyi tanítónői állásra. Jövedelme: hitközségtől 100 kor., 20 kor. kertilletmény a többi államsegély. Tanterem fűtéséről a hivatott gondoskodik. Míg az iskola felépül, a tanítónő bérelt helyiségben köteles lakni és tanítani. Tót nyelv ismerete szükséges. Felszerelt kérvények az iskolaszéknek küldendők. 109 1—1

Az erdődkai róm. kath. II. tanítói állására febr. 20-ig pályázatot hirdetnek. Fizetés törvényszerű. Tót nyelv ismerete szükséges. Óvónők is pályázhatnak. *Iskolaszék.* 107 1—2

Rabcsán (Árvam.) egy róm. kath. kántortanítói osztálynak és két kéttanerős tanítói (női) állásra febr. 25-ig pályázatot hirdetnek. Törvényes fizetés és lakás. Tót nyelv ismerete szükséges. *Iskolaszék.* 127 1—1

Szihelnei róm. kath. II. tanítói (női) állásra febr. 25-ig pályázatot hirdetnek. Törvényes fizetés. Egszobás lakás, az iskola bérházban (földművelő házban). Tót nyelv ismerete megkívánatik. *Iskolaszék* Árvarabcsán. 128 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A dömeföldei (vasútállomáshoz közel) r. kath. tanítói állásra febr. 18-iki határidővel pályázatot hirdetnek. Javadalma: 2 szobás szép lakás mellékkeliségekkel, 3-öl tűzifa beszállítva 48 kor. értékben, iskolapénztárból 52 kor., kert és államsegély. Állás febr. 15-én elfoglalandó. Nők pályázhatnak. Kellően felszerelt kérvények *Major Gyula* plébános, isksz. elnök címére Páka, (Zalam.) küldendők. 110 1—1

A kerkasztmikliói róm. kath. iskolaszék egy helyettes osztálytanítói állásra a háború tartalmára pályázatot hirdet. Csak női tanítók és tanítónők pályázhatnak. Fizetése a törvény által előírt lakás, természetben, továbbá tizenkét hónapra 8 méter tűzifa, házhoz szállítva, amit kertilletmény helyett élvez. Kézpénzben 800 K államsegély és 400 korona az iskolafenntartótól. Kötelessége szükség esetén a kántoriakban segédkezni, egyéb kötelességei díj evél szerint. Állás azonnal elfoglalandó. Választás *marc. hó 4-én. Frim Gyula* plébános iskolaszéki elnök. Kerkasztmiklós, (Zalam.) Vasutállomás Alsólendva. 135 1—1

A kerkasztmikliói róm. kath. iskolaszék egy helyettes osztálytanítói állásra a háború tartamára pályázatot hirdet. Fizetése a törvény által előírt lakás, természetben. Továbbá tizenkét hónapra 8 méter tűzifa, házhoz szállítva, amelyet kertilletmény helyett élvez. Továbbá kézpénzben 800 kor., államsegély. Kötelessége az összes kántori teendőket meg az iskolai vagy szünidő alatt is pontosan elvégezni, ezért kap az iskola fenntartótól 600 K-t és élvezni fogja az összes stólat. Egyéb kötelességei díj evél szerint. Állás azonnal elfoglalandó. Választás *marc. hó 4-én. Frim Gyula* plébános, iskolaszéki elnök. Kerkasztmiklós (Zalamegye). Vasutállomás Alsólendva. 136 1—1

A németlaki (Vasm., Szentgotthárd mellett) róm. kath. tanítói állásra febr. 15-ig pályázatot hirdetnek. Javadalma: új lakás, 100 kor. a hitközségtől, a többi államsegély. Tanulók száma 60. Német nyelv tökéletes tudása szükséges.

Ajánlható az állás oly családostanítónak, ki gyermekeit a 3 kilom. távolságú szentgotthárdi gimnáziumban akarja neveltetni. *Iskolaszék, Nagyfalva, (Vasm.)* 113 1—1

Váci egyházmegye.

A jászkarajenői róm. kath. központi elemi iskolai tanítói állásra az 1913. évi XVI. t. c. értelmében biztosított javadalmazással, pályázatot hirdetnek azzal, hogy ha külterületen működő tanító választatnék meg, úgy arra is pályázatot hirdetnek. Pályázhatnak okleveles férfiak és nőtanítók. Pályázati határidő febr. 25. Szabályszerűen felszerelt kérvények ft. *Kósa József* plébános, iskolaszéki elnökhöz, Jászkarajenő (Pestm.), küldendők. 118 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Nagykanizsára ügyes segédkantort keresek febr. végére. Jelentkezés, levelben a képesség és igények megjelölésével, *Rácz János* főkantort címére küldendők. 114 1—1

Fiad fiokközség iskolaszéke a megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Lakása: 2 padlás szoba, éléskamra és istálló. A községtől 545 kor., a többi államsegély. 1200 □-öl házikert, 1 kat. hold és 60 □ öl szántóföld és 6 m. tűzifa a házhoz hordva. Pályázhatnak nőtanítók is. Pályázati határidő febr. 18-ika. A megválasztandó tanítónak kötelessége a gyermekeket magyar nyelven tanítani, vasárnapokon és nagybőjt péntekjein a litániákat megtartani. A pályázatok a kisbárapáti plébánia címére küldendők. (Somogym.) Posta: helyben. 132 1—1

Keresek okl. tanítónőt, óvónőt vagy tanítónőjelöltet, ki két elemi iskolást I. és II. osztályra lelkiismeretesen és alaposan elkészítene és velük a vizsgát sikeresen letéte. Fizetés megegyezés szerint. *Lachmann Alajos* gazdaságtiszt, Pusztá-Bodog, posta Nyitraudány. 121 1—2

«**Béke királynője**» címen 100 drb. újabb, nagyrészt háborús szövegű, izléses orgonakisérettel ellátott Mária énekeket hoz melléklet gyanánt az 1917-ik évben a «Katholikus kántor» kath. egyházzenei lap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Eger. Előfizetési ára félévre 5 korona. 129 1—1

Március 15-re

és más alkalomra írt, nagyhasú, könnyen előadható iskolai és ifjúsági szindarabok. 1. A Kárpátokban. 2. A hadi árvák. 3. Rákóczy lobogója. 4. Március 15. 5. A szabadság ünnepe. 6. A honvéd. 7. Az öreg honvéd. 8. A hazaáruló. 9. Erzsébet királyné emléke. 10. Terecz néni. 11. Elnökség. 12. Talpra magyar! Öt szindarab 4 korona, az egész sorozat (12 szindarab) 8 korona bérmentes küldéssel. Utánvét 52 fillerrel drágább. Küldi: Pásztor József Bpest, I., Fehérvári-út 35. 93 2—4

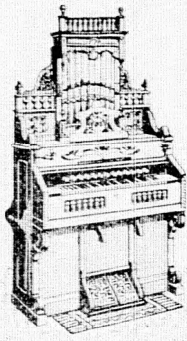
Stampay

ének- és imakönyve 12 old. háborús szöveggel bővítve: kötte 70 fillér, díszes vászonban 1 korona, művészi kötésben 4—5 korona. Tízre egy ingyen. Új kotta, 40 old. ingyen, kötte 70 fillér. **Köbölkut**, Esztergom megye. 678—10

AZ UJ KIRÁLYI PÁR ARCKÉPE

kath. iskolák számára legkésőbb a jövő iskolaévre készül el. Megrendeléseket már most elfogad a

szent-istván-társulat Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

HARMONIUM. Orgona.

A gyönyörű hang, melyet a világhírű és elismert legjobb gyártmányú amerikai rendszernek elmés szerkezete elővarázsol, önmagának zeng dicséretet. Pedálos harmoniumok orgona méretekben. Ezen általánosan elismert remek műveket bocsátja ki

STOWASSER

csász. és kir. udvari szállító

Az ország legnagyobb hangszergyára

vonós és fuvós hangszerekben.

BUDAPEST II., Lánchid-u. 5.

Továbbá ajánlja saját gyárában készült elismert kiváló minőségű vonós, húros, fuvós hangszert.

Tanulóknak kedvezmény.

Arjegyzék a kívánt hangszerről ingyen küldetik.

Legrégibb cég. Alapítatott 1770.

Most jelent meg!

Ujdonság!

Szűz Mária hazánk reménye imakönyv.

Májusi és októberi havi ájtatosságok könyve, bővítve háborús imák és énekekkel.

Szerkesztette:

Dr. VALNICSEK BÉLA pléb.

Ára csinosan kötve 2.40 kor.

Megrendelhető a kiadó:

RÓZSA KÁLMÁN ÉS NEJE

könyvkiadó és könyvnyomda r. t.-nál.

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 30.

Megjelent!

Megjelent!

AZ ÉDESANYA

a vallás, társadalmi kérdés és költészet tükrében

című, emelkedett világnézettel, nagy tudással, költői lendülettel, lebilincselő közvetlenséggel, fehér lélekkel és eszményi szeretettel megírt könyv második, bővített kiadása. — 230 oldal. 4 művészi illusztrációval.

Irta: PEHM JÓZSEF. — Ára 3 korona.

Az első kiadás összes példányai egy hónap alatt elfogytak.

Nem irtak még szebb könyvet az édes anyáról. Pehm József mélyrehatóan analizálja az anya lelkületét és vizsgálja a társadalom, a történelem és a költészet tükrében. Fejtegetései közvetlen meleg hangjakkal, benső őszinteséggel mindnyájunkban visszhangra találnak. Elolvasása után lelki megújodást és fölfrissülést érzünk. Szívünkben újra felrajzanak a gyermekkor édes emlékei és el nem halványuló glóriás fénykoszorúban lebeg szemünk előtt a legmagasztosabb női ideál: az édesanya.

Megrendelhető a **SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT** könyvkereskedésében Budapest, IV. ker., Kecskeméti-u. 2. szám.

N

Megjelent
ára egész
egy sz
Budapest
szám. —

B

A ma
a mag
hiboros
érez e
magyar
ki a l
objektí
«Alkot
e sorail
nyát, s
mert az
nak egy
épült f

Miko
évek el
tás ter
erőszak
lekezet
kének t
halálha
kolák é
portja
nek az
kezve a
hitvall
nemzet
amit e
vitatni
hetetlen
közvetl
miként
zet sze
ható é
vallás
évből
a nem
győződ
élete,
iskolák
vannak